

DIESELPARTIKLER FRA TOG

Bliv undersøgt

De fleste sygdomme knyttet til dieselos udvikles langsomt, og forholdene i arbejdsmiljøet kan have ændret sig i denne periode. Men ved at opdage sygdom i tide bliver de tilknyttede komplikationer oftest mindre og sandsynligheden for helbredelse større. Der er primært en øget sundhedsrisiko for personale, som har arbejdet mange år i dieseltog. Men uanset hvor længe du har arbejdet i dieseltog, så kan et helbredstjek altid være en god idé. Nogle arbejdsgivere tilbyder dette, og ellers kan du få et helbredstjek hos din egen læge.

Er du blevet syg

Har du fået en sygdom nævnt i denne pjece, og har du ellers levet sundt, så kan du forsøge at få sygdommen anerkendt som arbejdsbetinget hos Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og derefter søge erstatning. I flere andre brancher er kræft blevet anerkendt som arbejdsrelateret grundet høj luftforurening.

Mere information

Folderen er udarbejdet af Det Økologiske Råd for BAU for transport og engros, og baseret på både togoperatøernes målinger samt nye målinger og observationer foretaget i lokomotiver og togvogne i 2018.

Branchemiljøudvalget:
www.bautransport.dk

Det Økologiske Råd:
www.ecocouncil.dk/arbejdsmiljo

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring:
www.aes.dk

Folderen kan bestilles og downloades fra
www.bautransport.dk/jernbanetransport

Branchearbejdsmiljøudvalget
for transport og engros

www.bautransport.dk

Layout: Søren Sørensens Tegnestue
Tryk: PrintDivision
1. udgave, 2018
ISBN nr. 978-87-93727-12-0
Vare nr. 123066

Denne pjece henvender sig til personale, der arbejder i og ved dieseltog.

Formålet med pjecen er at informere om dieselpartikler i forhold til arbejdsmiljø, og at komme med forslag til, hvordan medarbejderne selv kan reducere risikoen under arbejdet.

Pjecen er særlig relevant for personale, der ofte arbejder i dieseltog og/eller har arbejdet mange år i dieseltog.

Pjecen er udgivet af Branchearbejdsmiljøudvalget (BAU) for transport og engros, som opfølgning på de seneste års målinger der viser, at personale i og ved dieseltog kan være udsat for luftforurening med dieselpartikler. Målingerne viser også, at der er stor forskel på, hvor meget partikelforurening medarbejdere udsættes for afhængigt af togtypen, jobfunktionen, togets ventilationssystem og brugen af dette m.v.

Dieselpartikler

Dieselpartikler er mikroskopiske partikler, der i høj grad består af ultrafine partikler. De udsendes fra dieselmotorer uden filtre. Partiklerne kan trænge ind i toget via ventilationen og gennem åbne døre/vinduer. I særligt udsatte materieltyper er målt dieselpartikler i et niveau, der er væsentligt højere end på vores mest trafikerede veje i myldretiden.

Dieselpartikler er så små, at de ikke kan ses. Når man trækker vejret afsættes partiklerne i lungernes yderste forgreninger og kan overføres til blodet, hvorved partiklerne spredes i organismen.

Sygdomme

Lang tids udsættelse for dieselpartikler øger risikoen for en række alvorlige sygdomme, herunder:

- Kræft, særligt i lungerne og blæren
- Hjertekarsygdom, blodprop i hjerte og hjerne, foruden hjertesvigt
- Bronkitis, KOL (også kaldet rygerlunger) og astmaforværring
- Diabetes
- Fosterskader

Kort tids udsættelse for dieseludstødning kan medføre akut forværring af luftvejslidelser.

Kilde: Professor Steffen Loft, institutleder på Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet.

Arbejds miljø

Udstødningsgasser fra dieselmotorer er omfattet af kræftbekendtgørelsen. Det betyder, at der skal laves en supplerende kemisk APV (risikovurdering) for arbejdsfunktioner, hvor der er udsættelse for væsentlig forurening med dieselpartikler. Der eksisterer ikke grænseværdier for dieselpartikler, men derfor skal der alligevel arbejdes for at undgå enhver unødigt påvirkning.

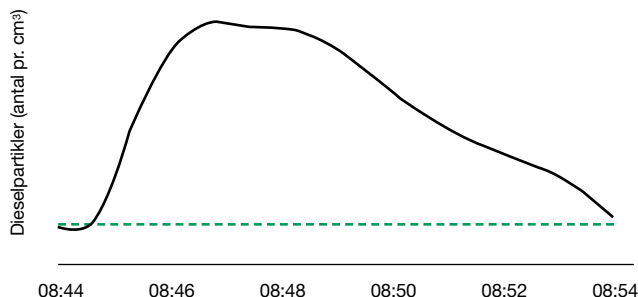
Du gør en forskel

Det er arbejdsgiveren, der har ansvaret for, at medarbejderne ikke har et sundhedsskadeligt arbejdsmiljø. Det er derfor også arbejdsgiveren, der skal sikre, at de ansatte ikke unødigt indånder sundhedsskadelige mængder dieselpartikler. Som ansat kan du dog selv gøre meget for at indånde færre dieselpartikler og derved reducere risikoen.

1) Ingen ventilation i tunneler og overdækkede banegrave

Sluk altid togets ventilation eller stil den på recirkulation i god tid før tunneler og overdækkede banegrave. I tunneler og overdækkede banegrave kan der akkumuleres store mængder dieselpartikler. Ved at undgå at ventilere forureningen ind, kan forureningen i toget nedsættes markant.

Forurening i toget ved gennemkørsel af Boulevardtunnelen med/uden ventilation

Mængden af partikler i toget kan blive op til 6 gange højere, når den forurenede luft fra Boulevardtunnelen ventileres ind i toget (fuldt optrukne kurve) sammenholdt med før tunnelen (stiplede linje). Episoden tager 10 min. Derfor skal ventilationen slukkes eller stå på recirkulation i tunneler og overdækkede banegrave.

2) Undgå åbne døre og vinduer

Hvis døre og vinduer står åbne, kan dieselpartiklerne uhindret trænge ind i toget, hvis udstødningen fra en dieselmotor er foran kupeen. Luk derfor døre og vinduer og brug den mekaniske ventilation. Ved defekter, så døre eller vinduer ikke kan lukkes, skal det anmeldes, så det kan blive repareret hurtigst muligt.

3) Undgå at opholde dig i udstødnings røgfane

Ved ophold på perronen stil dig da længst muligt fra udstødningen eller i udstødnings vindside. Når du står uden for toget og lugter eller mærker den varme udstødning, så flyt dig nogle meter. Målinger viser, at forureningen kan være 50 gange lavere få meter uden for togets røgfane.

4) Åben ikke vinduet i personalekupe

Radiatoren i nogle personalekupeer kan ikke reguleres, hvorfor rummet kan blive meget varmt. Undgå at åbne vinduet for at køle, når dieselmotorens udstødning er foran, da du derved risikerer at fylde rummet med dieselpartikler. Så køl personalekupeen ved at åbne døren til togvognen.

5) Ventilation i lokomotiv/førerrum

I lokomotivet og i forreste førerrum bør ventilation via friskluftspjæld og vinduer foretages under kørsel, hvor røg fra toget sendes bagud. I tunneler, overdækkede banegrave og ved hold på perroner skal ventilation med luft udefra undgås, da dieselpartiklerne ellers ventileres ind i lokomotivet/førerrummet. Ventilationen i det bagerste førerrum skal ligeledes altid, hvis muligt, stå på recirkulation eller være slukket, for ikke at trække udstødningsgasser ind under kørsel. Luft alligevel altid ud med gennemtræk i førerrummet før afgang.

6) Arbejdsrotation kan hjælpe

Hvis du er gravid eller særlig disponeret for nogle af de sygdomme, som dieselpartikler øger risikoen for, så skal du arbejde mindst muligt i de typer dieseltog, der indeholder mange dieselpartikler, og hvis muligt helt undgå at arbejde i disse typer dieseltog. Arbejdsrotation kan i visse tilfælde være en løsning.

7) Sluk motoren når muligt

Sluk altid motoren f.eks. ved endestationer, når det er muligt uden at forstyrre driften. Det er dog ikke alle typer dieseltog, hvor dette er tilladt. Følg togoperatørens instrukser.

8) Følg altid ventilationsinstruksen

Følg altid ventilationsinstruksen for det pågældende område i toget. Spørg togoperatøren ved tvivl.